

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávneného **T., s.r.o.**, so sídlom v B., IČO: X., proti povinnému **P., s.r.o.**, so sídlom v B., IČO: X., o vymoženie 1643,48 € s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 36 Er 2367/2007, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 19. marca 2009 sp. zn. 20 CoE 12/2009, takto

r o z h o d o l :

Mimoriadne dovolanie **z a m i e t a .**

Účastníkom nepriznáva náhradu trov konania o mimoriadnom dovolaní.

O d ô v o d n e n i e

Oprávnený v exekučnom konaní, v ktorom sa domáhal vymoženía sumy 49 511,50 Sk s príslušenstvom priznanej mu právoplatným a vykonateľným platobným rozkazom Okresného súdu Bratislava III zo 14. mája 2007 č.k. 33 Rob 628/2007-14, navrhol zastavenie exekúcie [§ 57 ods. 1 písm. c/ zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len „Exekučný poriadok“)]. Okresný súd Bratislava III uznesením zo 4. júla 2008 č.k. 36 Er 2367/2007-20 exekúciu zastavil a oprávnenému uložil povinnosť zaplatiť súdnemu exekútorovi trovy exekúcie 4 263,20 Sk (§ 203 ods. 1 Exekučného poriadku). Žiadnemu z účastníkov konania nepriznal náhradu trov. V odôvodnení medziiným uviedol, že súdnemu exekútorovi nepriznal ním uplatňovanú 19 % daň z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“) aj z náhrady hotových výdavkov a náhrady za stratu času,

lebo to § 196 Exekučného poriadku neumožňuje. Ak je totiž exekútor platiteľom DPH, zvyšuje sa o túto daň iba jeho odmena (teda nie aj náhrada hotových výdavkov a náhrada za stratu času).

Na odvolanie JUDr. P. B. (súdneho exekútora povereného vykonaním exekúcie) proti výroku uvedeného uznesenia súdu prvého stupňa o trovách exekúcie Krajský súd v Bratislave uznesením z 19. marca 2009 sp. zn. 20 CoE 12/2009 rozhodnutím napadnutý výrok ako vecne správny potvrdil s tým, že sa v celom rozsahu stotožnil s jeho odôvodnením (§ 219 ods. 2 O.s.p.). Podľa § 196 Exekučného poriadku sa o DPH zvyšuje iba odmena súdneho exekútora (platiteľa tejto dane), nie aj náhrada hotových výdavkov a za stratu času. Opačný výklad by bol v rozpore § 196 až 200 Exekučného poriadku, ktoré rozlišujú odmenu a náhrady za hotové výdavky a stratu času.

Na základe podnetu súdneho exekútora generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) podal mimoriadne dovolanie proti výroku uznesenia Okresného súdu Bratislava III zo 4. júla 2008 č.k. 36 Er 2367/2007-20 o trovách exekúcie v spojení s potvrdzujúcim uznesením Krajského súdu v Bratislave z 19. marca 2009 sp. zn. 20 CoE 12/2009. Navrhol rozhodnutia v napadnutej časti zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Súdom nižších stupňov vytýkal nesprávny výklad § 196 Exekučného poriadku, pri ktorom nevzali do úvahy súvislosti s ustanoveniami § 3 ods. 1, § 2, § 9 ods. 1 písm. d/ a § 22 ods. 2 zákona č. 222/2004 Z.z. o dani z pridanej hodnoty (ďalej len „zákon č. 222/2004 Z.z.“). V zmysle týchto ustanovení zákona č. 222/2004 Z.z. je súdny exekútor na účely DPH zdaniteľnou osobou, vykonáva ekonomickú činnosť, ktorá na základe poverenia súdu je na účely DPH „dodaním služby“. Základom dane je preto všetko, čo tvorí protihodnotu dodanej služby zníženú o DPH. Ak súdny exekútor prijme od účastníka konania platbu určenú na pokrytie jeho výdavkov, musí z tejto platby odvieť DPH. To znamená, že jeho výdavky budú pokryté iba vtedy, ak základ dane bude v zhodnej výške ako skutočné výdavky. Použitím viacerých výkladových metód dospel generálny prokurátor k záveru, že ústavne konformný je taký výklad § 196 Exekučného poriadku, v zmysle ktorého súdnemu exekútorovi patrí DPH aj z náhrady hotových výdavkov a z náhrady za stratu času. Generálny prokurátor na podporu svojej argumentácie poukázal na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“)

zo 17. decembra 2004 sp. zn. II. ÚS 31/04, ktorý v inej veci (týkajúcej sa tiež otázky zvýšenia odmeny súdneho exekútora o DPH) konštatoval porušenie ústavných práv sťažovateľa.

Súdny exekútor sa vo vyjadrení k mimoriadnemu dovolaniu stotožnil s právnymi závermi generálneho prokurátora zaujatými v tomto opravnom prostriedku.

Oprávnený a povinný sa k mimoriadnemu dovolaniu nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní (§ 10a ods. 3 O.s.p.) po zistení, že tento opravný prostriedok podal včas generálny prokurátor (§ 243g O.s.p.) na základe podnetu účastníka konania (§ 243e ods. 1 a 2 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania preskúmal napadnuté rozhodnutia v rozsahu podľa § 243i ods. 2 v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie nie je opodstatnené.

Mimoriadnym dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie súdu za podmienok uvedených v ustanovení § 243e O.s.p., ak a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237, b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

Najvyšší súd sa vzhľadom na § 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 242 ods. 1 druhá veta O.s.p. zaoberal otázkou, či v konaní na súdoch nižších stupňov nedošlo k procesným vadám konania uvedeným v 243e písm. a/ a b/ O.s.p. Ich existencia nebola v mimoriadnom dovolaní namietaná a vady tejto povahy v konaní pred najvyšším súdom ani nevyšli najavo.

Generálny prokurátor namieta, že rozhodnutia súdov oboch nižších stupňov spočívajú vo výroku o náhrade trov konania na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil

správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Podľa § 196 Exekučného poriadku za výkon exekučnej činnosti podľa tohto zákona patrí exekútorovi odmena, náhrada hotových výdavkov a náhrada za stratu času. Ak je exekútor platiteľom dane z pridanej hodnoty podľa osobitného zákona, zvyšuje sa jeho odmena o daň z pridanej hodnoty.

Podľa § 200 ods. 1 Exekučného poriadku trovami exekúcie sú odmena exekútora, náhrada hotových výdavkov a náhrada za stratu časti pri vykonaní exekúcie (§ 196). Oprávnený a exekútor majú nárok na náhradu trov potrebných na účelné vymáhanie nároku.

Podľa § 22 ods. 1 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 288/1995 Z.z. o odmenách a náhradách súdnych exekútorov patrí súdnemu exekútorovi popri odmene aj náhrada hotových výdavkov účelne vynaložených v súvislosti s vykonávaním exekučnej činnosti; táto náhrada zahŕňa najmä cestovné náhrady, poštovné a telekomunikačné výdavky, znalecké náhrady a poplatky. Podľa § 23 ods. 1 tejto vyhlášky náhrada za stratu času patrí súdnemu exekútorovi pri úkonoch vykonávaných v mieste, ktoré nie je sídlom jeho exekútorského úradu alebo kancelárie, a za čas strávený na ceste do tohto miesta a späť.

V zmysle § 22 ods. 1 veta prvá zákona č. 222/2004 Z.z. je základom dane pri dodaní tovaru alebo služby všetko, čo tvorí protihodnotu, ktorú dodávateľ prijal alebo má prijať od príjemcu plnenia alebo inej osoby za dodanie tovaru alebo služby, zníženú o daň.

Pre účely preskúmvanej veci treba osobitne zdôrazniť, že pri rozhodovaní o trovách exekúcie ustanovenie § 196 veta druhá Exekučného poriadku, ktoré upravuje zvýšenie o DPH iba jednej zo zložiek trov exekúcie (odmeny súdneho exekútora), má ako osobitný predpis (lex specialis) prednosť pred použitím všeobecných ustanovení zákona č. 222/2004 Z.z. (lex generalis).

V zmysle § 196 veta druhá Exekučného poriadku sa preto o DPH zvyšuje iba odmena súdneho exekútora; náhrada hotových výdavkov a náhrada za stratu času sa podľa tohto ustanovenia o DPH nezvyšujú.

Pokiaľ generálny prokurátor poukázal na nález ústavného súdu zo 17. decembra 2004 sp. zn. II. ÚS 34/01, treba uviesť, že v čase prijatia nálezu mal § 196 Exekučného poriadku iné znenie, než v posudzovanom prípade (neobsahoval žiadnu úpravu týkajúcu sa DPH). Preto závery vyslovené ústavným súdom v tomto náleze nemajú dopad na (určujúcu) otázku, riešenú v preskúmvanej veci súdmi nižších stupňov.

Na druhej strane ale z niektorých iných rozhodnutí ústavného súdu vyplývajú právne závery, totožné so závermi, na ktorých spočívajú mimoriadnym dovolaním napadnuté rozhodnutia.

Napríklad v uznesení z 10. apríla 2008 sp. zn. I. ÚS 118/08 ústavný súd vyslovil záver, že „ak bol zámer zákonodarcu priznať súdnemu exekútorovi odmenu zvýšenú o DPH, nie je súčasne možné z dôvodu zamedzenia kumulácie peňažných plnení priznať súdnemu exekútorovi náhradu hotových výdavkov a náhradu za stratu času ako formu trov konania zvýšenú o DPH“.

V uznesení zo 4. februára 2009 sp. zn. I. ÚS 37/09 ústavný súd uviedol, že „nie je zjavne neodôvodnený záver všeobecných súdov, podľa ktorého zvýšenie o DPH viažu iba na odmenu súdneho exekútora, vychádzajúc z § 4 až § 21a vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 288/1995 Z.z. o odmenách a náhradách súdnych exekútorov, a nie tiež na náhradu hotových výdavkov a náhradu za stratu času“. Na inom mieste tohto uznesenia ústavný súd poznamenal, že „ani samotná skutočnosť, že v konečnom dôsledku môže nastať stav, keď nebudú uspokojené všetky nároky exekútora pri výkone exekúcie, nemusí viesť k protiústavným dôsledkom. Toto riziko, ktoré exekútor nesie, je odôvodnené a do značnej miery kompenzované jeho v podstate monopolným postavením pri výkone exekúcie“.

Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov dospel najvyšší súd k záveru, že generálny prokurátor neopodstatnene namieta, že napadnuté rozhodnutia súdov nižších stupňov spočívajú

na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.). Najvyšší súd preto mimoriadne dovolanie zamietol (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243b ods. 1 O.s.p.).

Povinnosť nahradiť trovy konania o mimoriadnom dovolaní má ten, kto podal podnet na podanie mimoriadneho dovolania (§ 148a ods. 2 O.s.p.). V danom prípade dal tento podnet súdny exekútor. Oprávnený a povinný nepodali návrh na náhradu trov konania o mimoriadnom dovolaní, preto im najvyšší súd nepriznal náhradu trov tohto konania (§ 243i ods. 2 O.s.p., § 243b ods. 5 O.s.p., § 224 ods. 1 O.s.p., § 142 ods. 1 O.s.p. a § 151 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 19. júla 2011

JUDr. Emil F r a n c i s c y, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková